

Møtet med pasienten

Det er belastende for ME-pasienter å forholde seg til mennesker, både samtaler og tilstedeværelse.

- Vis respekt og empati.
- Det kan ta lang tid å få svar, vis tålmodighet. Still gjerne bare ja/ nei-spørsmål.
- Hos de sykeste: bruk pårørende som informasjonskilde.
- Arbeid stille med myke, sakte bevegelser.

Transport av ME-pasienter

- Demp lyd- og lysnivå.
Noen pasienter vil ønske å bruke øyemaske og øreklokker.
- Kjør så rolig og jevnt som mulig. Unngå brå bevegelser.

Dette er ME

ME er en alvorlig sykdom som rammer i ulike grader. ME kjennetegnes ved langvarig og tildels invalidiserende symptomforverring etter minimal fysisk, mental eller sosial aktivitet. Forverringen kan opptre umiddelbart eller forsinket og kan vare lenge. Vis derfor hensyn.

Symptomer:

- **Utmattelse og energisvikt:**

Fysisk og mental utmattelse som betydelig nedsetter evnen til deltagelse i ønsket aktivitet.

- **Influensafølelse**

- **Kognitive vansker:**

«Hjernetåke», svekket hukommelse og vansker med å bearbeide informasjon.

- **Autonome forstyrrelser:**

Blodtrykksfall, svimmelhet, ortostatisk intoleranse, unormal hjerterytme, hurtig puls, hjertebank, dårlig perifer sirkulasjon, nedsatt temperaturregulering.

- **Smerter:**

Muskel smerter, leddsmerter, nevrologiske smerter og ulike former for hodepine. Rammer ulikt, men jo dårligere pasient, jo mer smerter. OBS: lett berøring kan være smertefullt!

- **Hypersensitivitet for sanseinntrykk:**

Normal lyd og lys kan være ekstremt smertefullt.

- **Andre symptomer kan være:**

Feber, sår hals, ømme lymfeknuter, pustebesvær, kvalme, blekhet, nummenhet, spasmer, nedsatt balanse, unormal gange og muskelsvakhet.

Lyd

- Ikke ring på døren.
- Fjern all emballasje på nødvendig utstyr utenfor rommet.
- Prat kun en og en, bruk lav og rolig stemme.

Lys

- Er rommet mørkt, la det forbli mørkt.
- Spør pasienten om å få sette på en liten lampe eller bruke lommelykt.

Bevegelser

- Arbeid i «sakte film».
- Forflytt pasienten sideveis der det lar seg gjøre for å unngå for mye bevegelser.
- Spør pasienten om man skal løfte/bære.

Norges ME-forening har fylkeslag og kontaktpersoner over hele landet. Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon om sykdommen. Foreningen avholder informasjonsmøter hvis det er interesse for det.

www.me-foreningen.no

Kontakt oss: Norges ME-forening
Nedre Slottsgate 4
0157 OSLO

Tlf: 21 68 81 50
E-post: post@me-foreningen.no

Ambulanspersonell i møte med ME-pasienter

